

KÜRESELLEŞMENİN ŞİDDETI*

Vandana Shiva

Köleliği, soykırımı ve ırkçılığı arkamızda bıraktığımızı; insanlığın birlikte yaşadığımız ve öldüğümüz kuralları şekillendirmek için insanlık dışı ve öfkeli sistemlere bir daha asla izin vermeyeceğini düşünüyoruz. Ancak; küreselleşme köleliği, soykırımı ve ırkçılığı yeniden ortaya çıkarıyor. Doğaya, kadınlara, çocuklara ve yoksullara karşı bir savaş. Her toplumu ve yuvayı savaş alanına dönüştüren bir savaş. Tek kültürlülüğün çeşitliliğe, büyüğün küçüğe, savaş teknolojilerinin doğaya karşı açtığı bir savaş.

Savaş teknolojileri barış zamanında üretimin temeli olmaya başladı. Vietnam üzerine püskürtülen Agent Orange ve Round up, bitki ilaçları ve diğer zehirlerle birlikte çiftliklerimiz üzerine püskürtülüyor. Bitkiler ve hayvanlar genetik olarak işleniyor ve böylece tarlarımızı biyolojik savaş meydanları haline dönüştürülüyor. Ve bu ahlaksız anlayış steril olmasına adına "Terminatör" tohumları işleyerek yaşamın yenilenme döngüsünü sonlandırmak için uygulanıyor.

Şiddet arttıkça, toplumlar, ekosistemler ve canlılar üzerindeki baskı çöküş düzeylerine ulaşıyor. Ekolojik ve sosyal çöküş süreçleriyle çevreleniyoruz.

Ön sayfa haberleri olan çağımız olaylarına bakın; Avrupa'da deli dana hastalığına (BSE) maruz kalan inekler, yakılan milyonlarca hayvan, Hindistan'da binlerce çiftçinin intiharı, Taliban'ın Bamyan Budalarına saldırarak kültür mirasını yok etmesi, 15 yaşındaki Charles Andrew'in Kaliforniya'da bir okulda sınıf arkadaşlarını vurması ve etnik temizlik.

Bunlar günlük yaşantımızda gerçekleşen ve kârı

yaşamın; ticareti ise adaletin, ahlakın ve ekolojinin üstünde tutan bir sistemde şiddet ifadesi olan barış zamanının savaşları.

İnekler otçuldur, kendi leşlerini yemezler. Fakat özgür tarım yasalarıyla küreselleşmiş bir fabrika çiftlikte, büyük baş hayvanların yemine hastalıklı koyun ve inekleri öğütmek "verimlidir". Bu, büyük baş hayvanlarda insanlara da bulaşabilen deli dana hastalığını yaygınlaştırdı.

Çocuklar arkadaşlarıyla oynamalıdır. Okullar savaş alanları olmamalıdır. Fakat silah ve şiddet kültürü, sadece ticarete, ekonomik gelişmeye ve maddi birikime odaklı kültürle birleşince gelecek nesiller köksüz ve sahipsiz, korkmuş ve öfkeli hale geliyor. Çocuklarımızdan çocuklukları çalındı. Irak'ta ticaret ambargosu yüzünden, saatte 12 çocuk ölüyor. Başka bölgelerde çocuklar fahişeliğe ya da toplumlar çökerken hayatta kalmanın tek yolu olan savaşa sürükleniyorlar. Üçüncü dünya ülkelerinde; açlık ve yetersiz beslenme, yapısal uyum ve liberal ticaret politikaları yüzünden artıyor.

1979-81 ve 1992-93 yılları boyunca, kalori alımı Meksika'da %3, Arjantin'de %4,1,

Savaş teknolojileri barış zamanında üretimin temeli olmaya başladı. Vietnam üzerine püskürtülen Agent Orange ve Round up, bitki ilaçları ve diğer zehirlerle birlikte çiftliklerimiz üzerine püskürtülüyor. Bitkiler ve hayvanlar genetik olarak işleniyor ve böylece tarlarımızı biyolojik savaş meydanları haline dönüştürülüyor. Ve bu ahlaksız anlayış steril olmasına adına "Terminatör" tohumları işleyerek yaşamın yenilenme döngüsünü sonlandırmak için uygulanıyor.

Kenya'da %10,9, Tanzanya'da % 10,0, Etiyopya'da % 9,9; Hindistan'da kişi başına tahıl tüketimi kırsal kesimde %12,2, şehirlerde %5,4 oranında azaldı. Açları yiyecekten yoksun bırakmak ve piyasaları beslemek küreselleşmenin soykırım uygulamalarından sadece bir tanesi. Ülkeler aç insanlarını beslemiyor; çünkü bu, "korumacı" olan küreselleşme düzeninde en büyük suç- yasaları, politikaları ve finansal yükümlülükleri getiriyor.

Hastaları ilaçtan mahrum bırakarak ilaç endüstrisinin kâr yapması soykırımın başka bir boyutu. Dünya Ticaret Örgütü'nün Ticari Fikir Mülkiyet Örgütü anlaşmasına göre ülkeler ilaç ve biyoteknoloji endüstrisine özel ve tekelci hakları veren patent yasalarını uygulamak zorundalar. Bu, ülkelerin düşük maliyetle patentsiz ilaçlar üretmesini engelliyor. Patentli HIV/AIDS ilacı 15,000 dolar tutarken Hindistan ve Brezilya'nın ürettiği patentsiz ilaçlar bir yıllık tedavi için 250300 dolar tutuyor. Dolayısıyla, patentler resmen AIDS hastalarının hayatlarını çalıyor.

Ancak; ticaret, açgözlülük ve çıkarın dikte ettiği küreselleşen dünya düzeninde, paranın yettiği ilaçlarla tedavi sunmak yasadışı. Hindistan, Brezilya ve Güney Afrika; Dünya Ticaret Örgütü Mahkemelerince (Uyuşmazlık Çözümü Mekanizması) yargılanıyorlar; çünkü bu ülkelerin kanunları düşük maliyetlerde ilaçlar üretmeye izin veriyor.

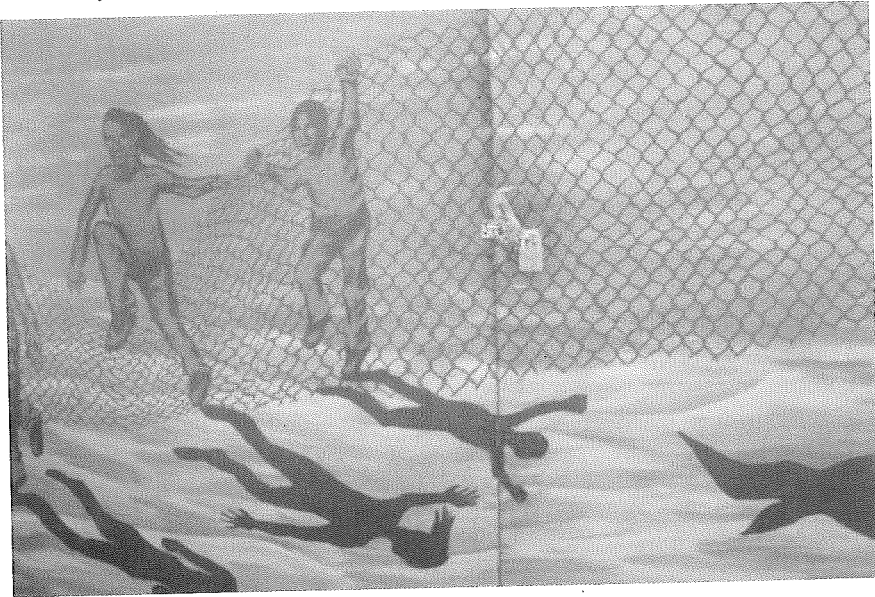
Dünya Kadın Mahkemesi'nde, bizler hükümetleri vatandaşlarının yiyecek hakkından ve ilaç hakkından mahrum bırakmaya zorlayan yasaların da soykırım olduğunu düşünüyoruz.

Küreselleşme şiddetin kullanılmasıyla empoze edilen ve sürdürülen bir şiddet sistemi. Ticaret insani ihtiyaçların üzerinde tutulduğu için, küresel piyasanın kaynaklar için doymak bilmeyen aç gözlülüğü yeni savaşların kaynaklar üzerine salınıvermesiyle tatmin ediliyor. Sierra Leone'da elmaslar için, Nijerya'da petrol için yapılan savaş binlerce kadını ve çocuğu öldürüyor.

İnsani kaynakların küresel şirketlere aktarılması, ticari çıkarları adına silahlandıkları ve kendi insanlarına karşı savaş açtıkları için devletleri savaş zihniyetine büründürüyor. Şiddet; Orissa ve Koal Karo'da boksit çıkarılan alanlarda ve büyük bir barajın yapımının durdurulduğu yerde yaşayan kabile insanlarına karşı devlet eliyle kullanıldı.

Fakat küresel şirketlerin sahip olmak istediği kaynaklar elmas, mineraller ve petrol gibi sadece yenilenemeyen kaynaklar değil. Biyo-çeşitliliğimizi ve suyumuzu da istiyorlar. Hayat kaynaklarımızı ve özümüzü özel mülkiyete dönüştürmeye çalışıyorlar. Tohumlar ve bitkiler, hayvanlar ve insan genleri üstündeki Fikri Mülkiyet Hakları hayatı şirketlerin

mülkiyetlerine dönüştürmeyi amaçlıyor. Yaşam formlarını ve canlı organizmalarını "keşfettiğini" iddia ederek, şirketler Üçüncü Dünya Ülkeleri'nden kaçırılan bilgiler üzerinde patent hakkı iddia ediyorlar. Annelerimizin ve anneannelerimizin bilgilerinin şu an batılı şirketlerin ve biliminsanlarının buluşu olduğu öne sürülüyor. Neem'in böcek ve bitki ilacı olarak kullanımı U.S.D.A ve W.R.

Milyonların yaşamını ve ilaçlarını, tohumlarını, bitkilerini, bilgisini, onurunu ve yiyeceğini çalan kurallarla yaşamayacağız. Aç gözlülüğün ve şiddetin kültürümüzü ve yaşamlarımızı şekillendiren tek değer yargıları olarak gösterilmesine izin vermeyeceğiz. Hakkımızı aldığımız gibi yaşamlarımızı da geri alacağız. Şiddetin şiddeti doğurduğunu, korkunun korkuyu körüklediğini, barışın barışı getirdiğini ve sevginin sevgiyi beslediğini biliyoruz. Dünyayı paylaşım, özen ve korumanın suç; barış ve adaletin düşünülemez olduğu bir piyasa inancıyla değil paylaşım ve özenle, barış ve adaletle yeniden öreceğiz. Evrenselliği hegemonya ile değil dayanışma ile yeniden

Grace'in bir buluşu olduğu savunuluyor. Hindistan buna meydan okumuş ve patenti iptal etmiştir. Başmati'nin tohumları ve bitkisinin kullanımının Ricetec adında bir ABD şirketinin buluşu olduğu iddia ediliyor. Ve bunlar zamanla ve kolektif olarak gelişen bilgiye Üçüncü Dünya ülkelerinin para ödemesini gerektiren garip bir duruma yol açacak olan biyo-korsanlığın sadece birkaç örneği.

Kadın Mahkemesi'nden bizler, yaşamı ve biyo-korsanlığı patentlemenin ahlak ve yasadışı olduğunu açıklıyoruz. Bunları yapanlara saygı duyulmamalıdır; çünkü onlar yaşama dair evrensel saygı ilkelerini ve kültürün bilgi sisteminin bütünlüğünü ihlâl ediyorlar.

Milyonların yaşamını ve ilaçlarını, tohumlarını, bitkilerini, bilgisini, onurunu ve yiyeceğini çalan kurallarla yaşamayacağız. Aç gözlülüğün ve şiddetin kültürümüzü ve yaşamlarımızı

şekillendiren tek değer yargıları olarak gösterilmesine izin vermeyeceğiz. Hakkımızı aldığımız gibi yaşamlarımızı da geri alacağız. Şiddetin şiddeti doğurduğunu, korkunun korkuyu körüklediğini, barışın barışı getirdiğini ve sevginin sevgiyi beslediğini biliyoruz. Dünyayı paylaşım, özen ve korumanın suç; barış ve

adaletin düşünülemez olduğu bir piyasa inancıyla değil paylaşım ve özenle, barış ve adaletle yeniden öreceğiz. Evrenselliği hegemonya ile değil dayanışma ile yeniden biçimlendireceğiz.

Kadınların dünyası korumaya dayalı bir dünya - bizim ve dünyanın, aç ve hasta insanların farklı var oluşlarının çocukları olan onurumuzun, özsaygımızın ve iyiliğimizin korunması. Korumak insanlığın en iyi ifadesidir. "Koruma"yı kirliliğe dönüştürmeye çalışanlar sağlığı, beslenmeyi ve yaşam korumasını Dünya Ticaret Örgütü ve Dünya Bankası tarafından uygulanan ticaret ambargoları ve "ceza"ya çağrı olarak görüyorlar.

Yaşam korumasını bir suçla dönüştürmeye çalışanlara Rahip Tutu'nun bir sözüyle sesleniyoruz: "*Çoktan kaybettiniz. Yolumuzdan çekilin, çekilin ki birbirimizi, çocuklarımızı ve bu gezegendeki yaşamı koruyabilelim.*" Gelecek Ölüm Tacirlerine değil- Yaşamı Koruyanlara aittir.

Çev. Başak Coşkun

* Vandana Shiva'nın Kadın Mahkemesi'ndeki bildirisinden alıntıdır, Güney Afrika, 8 Mart 2001. (Yayın Hakları 2001 Hindu & indiaserver.com, AŞ.) Yazar Yeni Delhi Bilim, Teknoloji ve Ekoloji Araştırma Kurumu başkanıdır.